

บทที่ 3

หลักสูตร เอกสารหลักสูตรและหนังสือแบบเรียน

เค้าโครงเรื่อง

1. หลักสูตรและเอกสารหลักสูตร
  - 1.1 องค์ประกอบของหลักสูตร
  - 1.2 เอกสารหลักสูตร
2. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
  - 2.1 รากฐานการสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษ
  - 2.2 การสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
  - 2.3 การพิจารณาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ
3. หนังสือแบบเรียน
  - 3.1 การใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน
  - 3.2 ครูและการเลือกใช้หนังสือแบบเรียน
4. การเลือกหนังสือแบบเรียนสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ
  - 4.1 หลักการในการเลือกหนังสือแบบเรียน
  - 4.2 การวิเคราะห์เพื่อเลือกหนังสือแบบเรียน

สาระสำคัญ

1. หลักสูตรโดยทั่วไป ประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียน การสอน และการประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ โรงเรียนจะต้องศึกษาเอกสารหลักสูตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนด เพื่อให้การใช้หลักสูตรและการดำเนินการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับจุดหมาย และหลักการของหลักสูตร

2. การจัดสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษ ผู้จัดทำจะต้องคำนึงถึงรากฐานทางด้านภาษาศาสตร์จิตวิทยาของผู้เรียน และรากฐานทางด้านสังคม เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสม และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

3. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรมัธยมศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ในระดับต้น เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ในลักษณะต่างๆ ไป รวมทั้งการฝึกฝนภาษาโดยใช้หลักไวยากรณ์อย่างง่ายๆ สำหรับระดับปลายนั้นมุ่งเสริมความรู้และทักษะให้เพิ่มขึ้นต่อจากระดับต้น โดยเน้นการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ ให้มากขึ้น

4. หนังสือแบบเรียนเป็นเอกสารหลักสูตรชนิดหนึ่งที่ครูและนักเรียนเป็นผู้ใช้ร่วมกัน ซึ่งจะต้องมีเนื้อหาวิชาที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักสูตรตามที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดไว้

5. ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกแบบเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งในการพิจารณาเลือกแบบเรียนนั้น ครูจะต้องคำนึงถึง ความมุ่งหมาย และปรัชญาของโรงเรียน เนื้อเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตร มีรูปเล่มที่น่าสนใจ และมีแบบฝึกหัดด้วย

6. การวิเคราะห์แบบเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำมาใช้ในโรงเรียนนั้น ครูควรคำนึงถึงเกณฑ์การพิจารณาในด้านเนื้อหา คำศัพท์ โครงสร้างประโยค ลักษณะของแบบฝึกหัด ภาพประกอบการเรียน รวมทั้งรูปเล่มและคุณภาพของหนังสือแบบเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและองค์ประกอบของหลักสูตรได้
2. บอกความสำคัญและให้ตัวอย่างเอกสารหลักสูตรได้
3. อธิบายแนวทางการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษได้
4. บอกหลักการในการเลือกหนังสือแบบเรียนได้
5. อธิบายการเลือกหนังสือแบบเรียนสำหรับวิชาภาษาอังกฤษได้
6. วิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการเลือกใช้ได้
7. บอกความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร เอกสารหลักสูตร และหนังสือแบบเรียนได้

1. หลักสูตรและเอกสารหลักสูตร

มีผู้ให้นิยามหรือความหมายของหลักสูตรในลักษณะต่าง ๆ กันแต่เมื่อนำมาประมวลกันเข้าหรือสรุปเฉพาะเรื่องที่สำคัญแล้ว หลักสูตรนอกจากจะหมายถึงเอกสารของทางราชการที่พิมพ์ออกเผยแพร่เพื่อให้ครูนำเอกสารนี้ไปปฏิบัติแล้ว จะต้องประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

- 1) การแนะแนวทางและการเลือกประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน
- 2) เนื้อหาวิชาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3) ผลที่จะเกิดขึ้นในด้านความรู้ เพิ่มพูนทักษะและสติปัญญาแก่ผู้เรียน
- 4) ระบบการเรียนการสอนทั้งหมดที่จะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีต่อตนเองและสังคม

1.1 องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรโดยทั่วไปจะประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการ

1) จุดหมายหรือจุดมุ่งหมาย*

ในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนจะต้องประกอบด้วยหลักการ และโครงสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

จุดหมาย คือความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาบางประการของบุคคลและสังคม ความต้องการดังกล่าวเป็นคุณสมบัติพึงประสงค์ที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเอง
2. เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะ รวมทั้งเจตคติที่ถูกต้องในการประกอบอาชีพ
3. เน้นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

หลักการ คือทิศทางหรือแนวทางที่ซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร

โครงสร้าง คือข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาใดบ้าง จะต้องใช้ระยะเวลานานเท่าใดจึงจะจบหลักสูตร และหลักสูตรจะมีการแบ่งระบบการศึกษาอย่างไร เป็นต้น

2) เนื้อหาวิชา

เมื่อมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น ครูจะต้องสอนเนื้อหาวิชาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งอาจจะอยู่ในลักษณะการให้ความรู้ ฝึกทักษะ เปลี่ยนทัศนคติ หรือให้รู้จักคุณค่าของสังคม ในปัจจุบันการเรียนการสอนจะเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการมีระเบียบวินัยที่ดีงาม ปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐานรวมทั้งวิธีการแสวงหาความรู้และการนำความรู้ไปใช้ การจัดเนื้อหาวิชาจะต้อง

---

*กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524, คำแถลง.

จัดให้สอดคล้องกับจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความถูกต้อง มีความสำคัญ เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ และเหมาะสมกับลักษณะพัฒนาการของผู้เรียน

3) กระบวนการเรียนการสอน

หมายรวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน การใช้ทฤษฎีการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน เพื่อให้การดำเนินการสอนประสบความสำเร็จได้ผล สอดคล้องกับจุดหมาย และเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนให้เจริญงอกงาม รู้จักคิดอย่างมีกระบวนการ การสอนจึงมุ่งเน้นที่จะปลูกฝังให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการของเนื้อหาวิชา และการวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป มีการฝึกปฏิบัติเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

4) การประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอน จำเป็นต้องมีการประเมินผลการเรียนเพื่อให้ทราบผลการพัฒนาของผู้เรียนว่า มีความเข้าใจบทเรียนในแต่ละตอนมากน้อยเพียงใด ทำให้ครูและนักเรียนสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ได้ การประเมินผลยังรวมถึงการประเมินผลงาน กระบวนการทำงาน กระบวนการทำงานกลุ่ม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนา หรือมีความรู้ ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์หรือไม่ และผู้สอนจะปรับปรุงกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมได้อย่างไร เป็นต้น

องค์ประกอบทั้ง 4. ส่วนของหลักสูตรนี้จะต้องกำหนดให้ได้สัดส่วน และมีความสัมพันธ์กันในทุกๆ ส่วนเช่นการกำหนดเนื้อหาวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การสอนจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย รวมทั้งดำเนินการประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาที่กำหนดด้วย

1.2 เอกสารหลักสูตร

เมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรในแต่ละครั้ง รายละเอียดต่างๆ ในองค์ประกอบของหลักสูตรย่อมได้รับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้หลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงประสบความสำเร็จสูงสุด กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเอกสารหลักสูตรเพื่อให้โรงเรียนต้องศึกษา และใช้เป็นแนวปฏิบัติในการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เอกสารหลักสูตรต่างๆ ประกอบด้วย

*1) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

---

*กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533), หน้า 38

- 2) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
- 3) คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
- 4) คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
- 5) คู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)
- 6) คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)
- 7) คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง 2533)
- 8) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และบัญชีรายชื่อหนังสือเรียนและสื่อการเรียนอื่นๆ ตาม หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
- 9) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดหนังสือเรียนสำหรับเลือกใช้ในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และบัญชีรายชื่อหนังสือเรียนและสื่อการเรียนอื่นๆ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524
- 10) คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
- 11) คู่มือการจัดกิจกรรมยุวกาชาด
- 12) คู่มือการจัดกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์
- 13) คู่มือการจัดบริการแนะแนวระดับมัธยมศึกษา

๗๗

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. องค์ประกอบของหลักสูตรมีอะไรบ้าง และสัมพันธ์กันอย่างไร
2. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) มีจุดมุ่งหมายอะไร
3. เอกสารหลักสูตรคืออะไร ยกตัวอย่างว่ามีอะไรบ้าง

2. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

การจัดสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษนับได้ว่าเริ่มในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อทรงโปรดเกล้าฯให้มีการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ และจากนั้นมาก็มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนต่างๆ จนถึงปัจจุบัน

ในระยะแรกๆ นั้น หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาบังคับ และมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นแนวทางการศึกษาต่อ ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลง ตั้งแต่หลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ที่ได้กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ และให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาเพื่อการดำรงชีพ และเป็นพื้นฐานในการศึกษา

2.1 รากฐานการสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษ

รากฐานในการสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษมีอยู่ 3 ประการคือ

1) รากฐานทางด้านภาษาศาสตร์ ในการจัดสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษผู้จัดทำจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของภาษา และความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันจะเน้นภาษาพูด และการออกเสียงที่ถูกต้องให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สื่อความหมายได้ ดังนั้น การศึกษาจึงเน้นการวิเคราะห์ลักษณะของภาษา การศึกษาเรื่องเสียง การเปรียบเทียบเสียงเพื่อนำมาแก้ไขการออกเสียงให้ถูกต้อง เช่นเดียวกับการศึกษาเกี่ยวกับคำ ความหมายของคำในรูปประโยค รวมทั้งการศึกษาโครงสร้างประโยค โดยแบ่งประโยคออกเป็นส่วนใหญ่ และส่วนย่อย การเรียงลำดับคำที่ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค ซึ่งแนวทางการศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังกล่าวจะเน้นการฝึกทักษะเป็นสำคัญ และการใช้อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม

2) รากฐานทางด้านจิตวิทยา เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการสร้างหลักสูตรในด้านพัฒนาการของผู้เรียน ความสนใจ การเรียนรู้ แนวทางการฝึกฝน และการสร้างแรงจูงใจนักจิตวิทยามีความเชื่อว่าความพร้อม (readiness) ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้การชี้ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาภาษาอังกฤษ การสร้างความสนใจ การจับบทเรียนในหน้าสนใจ ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการฝึกทักษะในรูปแบบต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายการเรียนได้ กำลังใจและความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนก็จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้นการจัดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรจึงควรจัดให้สอดคล้องกับระดับวัยของผู้เรียน ไม่ยากจนเกินความสามารถ ผู้เรียนเรียนด้วยความสบายใจสนุกสนาน จะทำให้การเรียนได้ผลก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

3) รากฐานทางด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก รวมทั้งวิทยาการที่ทันสมัยการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ภาษาอังกฤษจึงเข้ามาเกี่ยวข้อง

กับชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา การใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่ทันสมัย ผู้ใช้จะต้องมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ รวมทั้งสินค้าหลายชนิดที่อยู่ในร้านค้าก็มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้วิทยากรต่างๆ ที่ทันสมัย งานวิจัยที่มีประโยชน์ และการติดต่อกับชาวต่างประเทศเพื่อความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนมาก ดังนั้น การสร้างหลักสูตรจึงควรคำนึงถึงการจัดเนื้อหาวิชา และกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สามารถใช้ความรู้ภาษาอังกฤษเรียนวิชาการในสาขาวิชาอื่นๆ และสามารถติดต่อกับชาวต่างประเทศ เพื่อความก้าวหน้าของตนเองได้อีกด้วย

2.2 การสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

ในการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษจำเป็นต้องคำนึงถึงรากฐานในการสร้างหลักสูตรทั้ง 3 ประการที่กล่าวมาแล้ว นำมาพิจารณาประกอบการจัดองค์ประกอบของหลักสูตรในแนวทางต่อไปนี้

1) กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ซึ่งมีลักษณะกว้างๆ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในด้านใดบ้าง และเพื่อประโยชน์อะไร รวมทั้งกำหนดระยะเวลาด้วยว่า ผู้เรียนควรจะใช้เวลาเท่าใดจึงจะมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดในจุดประสงค์ ซึ่งจะเป็แนวทางในการกำหนดเนื้อหาวิชาในหลักสูตรได้

2) กำหนดวิชาภาษาอังกฤษ และคำอธิบายรายวิชา ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และระยะเวลา โดยการจัดแบ่งวิชาและคำอธิบายรายวิชาให้สอดคล้องกับลักษณะพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละวัย และความสนใจที่แตกต่างกัน สิ่งแวดล้อม และความต่อเนื่องของแต่ละรายวิชาให้มีความสัมพันธ์กันด้วย

3) กำหนดกิจกรรมการสอน และรายละเอียดการสอนในคู่มือครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการสอน หรือปรับกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียนในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้กิจกรรมการสอนจะต้องสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาที่ระบุไว้ในหลักสูตร จึงจะให้ผลแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

4) การประเมินผล แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละรายวิชาจำเป็นต้องกำหนดไว้เพื่อให้ทราบว่า ในระยะหนึ่งๆ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในด้านภาษาอังกฤษมากน้อยเพียงใด การให้คะแนนและวิธีการประเมินผล ผู้สร้างหลักสูตรควรจัดทำไว้ในคู่มือการประเมินผล โดยเป็นการประเมินผลผู้เรียนในด้านเนื้อหาวิชาตามคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งประเมินกิจกรรมการสอนของครู ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำมาปรับปรุงกิจกรรมการสอนของครู และเพื่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.3 การพิจารณาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533)กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี ในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีจุดประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อพัฒนาความสามารถ ความถนัด ในภาษาต่างประเทศตามความสนใจของผู้เรียน
- 2) เพื่อให้มีทักษะเบื้องต้น ด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ในภาษาที่เลือกเรียน สำหรับใช้ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาภาษาในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งให้รู้วัฒนธรรมที่สอดแทรกอยู่ในภาษา
- 3) เพื่อให้เห็นคุณค่าของภาษาที่เลือกเรียนและมีนิสัยรักการอ่าน

วิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กำหนดเวลาเรียนในโครงสร้างจำนวน 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน มีรายวิชาภาษาอังกฤษทั้งหมดจำนวน 20 รายวิชา ซึ่งประกอบด้วยวิชาหลัก วิชาเสริมทักษะ และวิชาทักษะเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วยวิชาอ่านอังกฤษ วิชาทักษะฟัง-พูด วิชาทักษะอ่าน และวิชาทักษะเขียน โดยในปีที่ 1 และปีที่ 2 ให้เรียนวิชาหลักภาคเรียนละ 4 คาบต่อสัปดาห์ หรือเลือกเรียนวิชาเสริมทักษะอีก 2 คาบต่อสัปดาห์ สำหรับในปีที่ 3 ผู้เรียนจะเรียนวิชาหลัก 4 คาบต่อสัปดาห์ หรือเลือกเรียนวิชาทักษะเฉพาะเพิ่มเติม หรือจะเลือกเรียนแต่วิชาทักษะเฉพาะก็ได้ (รายละเอียดโครงสร้าง และคำอธิบายรายวิชาศึกษาได้จากภาคผนวก)

สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ โดยมีจุดประสงค์เพิ่มเติมจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นคือ

- 1) เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และ
- 2) เพื่อให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และเป็นพื้นฐานในการศึกษาภาษาในระดับที่สูงขึ้นหรือการประกอบอาชีพ

กำหนดระยะเวลาเรียนตามโครงสร้างประมาณ 3 ปี แบ่งออกเป็นโครงสร้างที่ 1 สำหรับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ให้เรียนและเลือกเรียนทั้งหมดจำนวน 25 รายวิชา โดยปีที่ 1 และ 2 เรียนวิชาภาษาอังกฤษภาคเรียนละ 4 คาบต่อสัปดาห์ และเลือกเรียนวิชาเสริมทักษะ 3 คาบต่อสัปดาห์ หรือวิชาทักษะการอ่าน 2 คาบต่อสัปดาห์ และในปีที่ 3 ให้เลือกเรียนวิชาเป็นกลุ่มตามความถนัด หรือความสนใจต่อเนื่องจากวิชาที่ได้เรียนมาแล้ว ประกอบด้วย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาเสริมทักษะ วิชาทักษะการอ่าน วิชาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาทักษะฟัง-พูด วิชาทักษะเขียน และวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการการอาชีพ โครงสร้างที่ 2 สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในปีที่ 1 และ 2 ให้เรียนวิชา

ภาษาอังกฤษจำนวน 4 รายวิชา ภาคเรียนละ 8 คาบต่อสัปดาห์ ในปีที่ 3 ให้เลือกเรียนรายวิชาที่สนใจเช่นเดียวกับผู้ที่เรียนในโครงสร้างที่ 1 (รายละเอียดโครงสร้าง และคำอธิบายรายวิชาศึกษาได้จากภาคผนวก)

เมื่อพิจารณาจุดมุ่งหมาย รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาของวิชาภาษาอังกฤษแล้วจะเห็นว่าในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในลักษณะทั่วไป สามารถใช้ภาษาได้อย่างง่าย ๆ สื่อความหมายได้บ้างพอสมควร ส่งเสริมการฝึกทักษะในรูปแบบต่างๆ เน้นการฝึกทักษะในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ในลักษณะของความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และสภาพแวดล้อมในสังคม

สำหรับการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น มุ่งเสริมความรู้และทักษะในการใช้ภาษาให้เพิ่มมากขึ้นต่อเนื่องจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน รู้จักอ่านหนังสือสารคดี หรือบันเทิงคดีในรูปแบบต่างๆ สามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว แม่นยำขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความสนใจและความสามารถทางภาษาเป็นพิเศษสามารถใช้ภาษาในโอกาสต่างๆ และในงานอาชีพได้ตามความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. ในการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษจะต้องคำนึงรากฐานในเรื่องใดบ้าง
2. จงอธิบายวิธีการสร้างหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษพอสังเขป
3. ศึกษาคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และให้ข้อสรุปว่าวิชาหลักและวิชาเสริมทักษะมีความแตกต่างกันอย่างไร
4. จุดมุ่งหมายของวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายแตกต่างกันในเรื่องใดเป็นสำคัญ

3. หนังสือแบบเรียน

หนังสือแบบเรียนที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน บังคับใช้สำหรับวิชาหนึ่ง ๆ ซึ่งอาจจะมีจำนวนหลายเล่มด้วยกัน แต่หนังสือแบบเรียนเหล่านั้น กรมวิชาการจะต้องตรวจเนื้อหาวิชาและได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นหนังสือแบบเรียนที่ให้ความรู้ครบถ้วนและถูกต้องตามหลักสูตรที่กำหนดไว้แล้ว จึงจะอนุญาตให้ใช้เป็นหนังสือแบบเรียนได้ แต่ในบางวิชาทางกรมวิชาการก็อาจจะแต่งตั้งคณะ

กรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางสาขาวิชานั้น ๆ ทำการเรียบเรียงและแต่งหนังสือแบบเรียนขึ้นสำหรับใช้ในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาไป

ในปัจจุบันได้มีการออกความเห็นเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนที่ใช้กันอยู่ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือแบบเรียนกับหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ในลักษณะที่ว่าเกี่ยวข้องและสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด หนังสือแบบเรียนเล่มนั้น ๆ จะให้ความรู้ที่ถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ อีกประการหนึ่งก็คือการสอนตามหัวข้อเรื่องที่กำหนดไว้ในหนังสือแบบเรียนเป็นลำดับไปตั้งแต่บทแรกจนบทสุดท้าย จะมีผลในด้านที่ครูจะยึดเอาหนังสือแบบเรียนเป็นหลักเกณฑ์ในการสอนมากเกินไป โดยจะทำให้ผู้สอนเข้าใจว่าหนังสือแบบเรียนเป็นหลักสูตรที่จะต้องสอนและปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นการเข้าใจที่ผิด เพราะหนังสือแบบเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมความรู้ให้แก่เด็กเท่านั้น ช่วยให้การเรียนการสอนสะดวกและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ครูดำเนินการสอนได้ถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักสูตร ซึ่งหนังสือแบบเรียนไม่ใช่ตัวหลักสูตรเลย

3.1 การใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน

ได้มีผู้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หนังสือแบบเรียนมากมายหลายประการด้วยกัน ซึ่งสามารถที่จะแบ่งได้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกสนับสนุนการใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคัดค้านและไม่เห็นด้วยกับการใช้หนังสือแบบเรียน ซึ่งแต่ละฝ่ายก็ได้ให้เหตุผลต่าง ๆ นานา ซึ่งควรจะได้พิจารณาและศึกษาดังต่อไปนี้

ข้อคิดเห็นและเหตุผลต่าง ๆ ที่เห็นว่าควรใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียน มีดังนี้

1. นักเรียนในชั้นเรียนหนึ่ง ๆ แต่ละคนย่อมมาจากสถานที่ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป หนังสือแบบเรียนซึ่งเป็นแหล่งความรู้จะช่วยเชื่อมโยงความคิดเห็นและความรู้ในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ไปสู่ในแนวทางเดียวกันที่ถูกต้องได้

2. หนังสือแบบเรียน หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือรายสัปดาห์ จะช่วยเสริมความรู้ของเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ไกลออกไปจากตัวเมืองมาก ๆ หนังสือจะเป็นแหล่งความรู้สิ่งเดียวที่เด็กจะสามารถเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองได้ง่ายที่สุด และสะดวกที่สุด มากกว่าแหล่งความรู้อื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่อมวลชนอื่นใด

3. หนังสือแบบเรียน เป็นแหล่งความรู้ที่ถูกต้องและแน่นอนมากที่สุดในความคิดเห็นของนักเรียน และใช้เป็นหนังสืออ้างอิงเสมอ เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับวิชาการในตอนใด เช่น นักเรียนมักจะกล่าวอ้างอยู่เสมอว่า สิ่งที่ตนรู้หรือกล่าวออกมานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เนื่องจากนำมาจากหนังสือแบบเรียน หรือมีอยู่ในหนังสือเรียน ดังนี้ เป็นต้น

4. หนังสือแบบเรียนจะสามารถวัดหรือแบ่งระดับความรู้ความสามารถของเด็กได้อีกด้วย โดยบรรจุคำศัพท์ต่าง ๆ เนื้อหาความรู้ ตามระดับความสามารถของเด็กที่เหมาะสม

ดังนั้นครูจึงสามารถพิจารณาความรู้และความสามารถของเด็กได้จากหนังสือแบบเรียนที่เด็กใช้ ว่าเด็กมีความรู้อยู่ในระดับใด เพื่อที่จะสามารถเสริมความรู้นั้นๆ ของเด็กได้อย่างถูกต้องและในแนวทางเดียวกัน

5. สำหรับครูใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำการสอนในโรงเรียน หรือครูที่จำเป็นจะต้องสอนวิชาใหม่ๆ ที่ตนไม่เคยสอนมาก่อนเลย หนังสือแบบเรียนจะให้ประโยชน์และช่วยได้มากในการสอน ทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในเนื้อหาวิชาที่จะสอนมากขึ้นว่าถูกต้อง รวมทั้งเป็นสิ่งที่ทำให้ครูมีความมั่นใจในตนเองเมื่อทำการสอนวิชานั้นๆ

6. หนังสือแบบเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้รู้จักการอ่าน เพื่อให้ได้ความรู้กว้างขวางและเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งเป็นอุปกรณ์ช่วยในการสอนของครูในขณะที่บางโรงเรียนซึ่งอยู่ในชนบทไกลออกไป ไม่สามารถมีอุปกรณ์อื่นใดช่วยเสริมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

7. หนังสือแบบเรียนที่มีภาพที่สวยงาม จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจ และทำให้การเรียนรู้ของเด็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

8. บรรดาสิ่งพิมพ์ทั้งหลายนั้น อาจจะกล่าวได้ว่าหนังสือแบบเรียนเป็นแหล่งที่ให้ความรู้และประสบการณ์มากมายหลายชนิดแก่เด็ก และเป็นผู้ช่วยครูในด้านการสอนด้วย

9. หนังสือแบบเรียนจะช่วยทำให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นได้ โดยศึกษาจากหนังสือคู่มือครู ในการจัดวางแผนการสอนของแต่ละวิชาที่ได้จัดพิมพ์ไว้

สำหรับกลุ่มที่คัดค้านและไม่เห็นด้วยในการใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ก็ได้ให้ข้อคิดเห็นและเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจและน่าศึกษา คือ

1. หนังสือแบบเรียนนั้น เมื่อใช้ไปประมาณ 1 ถึง 4 ปี จะเริ่มล้าสมัยและไม่ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน การปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์ใหม่จะต้องกระทำอยู่เสมอและตลอดเวลา

2. หนังสือที่มีรูปภาพประกอบก็เช่นกัน จะล้าสมัยเมื่อเวลาผ่านไป เช่น รูปการแต่งกายของผู้ใหญ่หรือเด็ก ลักษณะของตึกกรมบ้านช่อง สิ่งก่อสร้าง รวมทั้งรูปภาพของรถยนต์และเครื่องยนต์อื่น ๆ สิ่งเหล่านี้มักจะเปลี่ยนแปลงเสมอตามกาลสมัย เมื่อนักเรียนได้เรียนหนังสือเล่มเดิมจะทำให้มีความเข้าใจผิดและสับสนได้

3. หนังสือแบบเรียนเพียงเล่มเดียวไม่สามารถที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของสังคม ประวัติศาสตร์ ประเพณี ศิลธรรมจรรยา หรือความรู้ในทางวิทยาศาสตร์ได้ เหมือนกับที่บรรยายไว้ในหนังสือ และในขณะเดียวกันหนังสือแบบเรียนที่มีผู้แต่งหลายคนก็จะให้ความ

เข้าใจแก่เด็กหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ตามที่ผู้เขียนมีความสนใจและมีความรู้ดีในด้านนั้น ๆ นักเรียนจะต้องรู้จักการเปรียบเทียบและศึกษาในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องแน่นอนและดีที่สุดด้วยตนเอง

4. หนังสือแบบเรียนจะจำกัดความรู้ของครูให้อยู่ในขอบเขตเฉพาะเนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนเท่านั้น ทั้งนี้หนังสือแบบเรียนเป็นเสมือนสิ่งที่ครูควรจะมีในด้านเนื้อหา และนักเรียนจะต้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นครูที่มีความรู้เพียงเฉพาะในหนังสือเรียนก็สามารถจะทำการสอนได้ ทำให้จำกัดขอบเขตความรู้ของครู

เมื่อได้พิจารณาถึงเหตุผลต่าง ๆ ในการใช้และการคัดค้านหนังสือแบบเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ก็ย่อมที่จะเข้าใจถึงประโยชน์และข้อบกพร่องของการใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ อย่างไรก็ตามหนังสือแบบเรียนก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นจะต้องใช้ประกอบการเรียนการสอนอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา สำหรับในระดับมัธยมศึกษา ความสำคัญของการใช้หนังสือแบบเรียนมีน้อยลง แต่ก็ยังมีความสำคัญอยู่เหนือวัสดุอุปกรณ์การสอนอื่นๆ ถ้าหนังสือแบบเรียนนั้นมีความถูกต้องแน่นอน ในด้านเนื้อหาวิชาความรู้ มีแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะ และครูรู้จักใช้ให้เหมาะสมแล้ว หนังสือแบบเรียนก็จะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ดี และให้ผลในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูและนักเรียนด้วย

3.2 ครูและการเลือกใช้นักเรียน

ในการเลือกและพิจารณาหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน เป็นหน้าที่ของครูและผู้บริหารงานในด้านการศึกษาร่วมกัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ผู้สอนย่อมจะเป็นผู้เสนอรายชื่อหนังสือให้แก่ผู้บริหารพิจารณาอีกทีหนึ่ง และร่วมกันพิจารณาหนังสือแบบเรียนที่เห็นว่าจะให้ประโยชน์แก่นักเรียนมากที่สุดในด้านเนื้อหา ความรู้ และความถูกต้องทางวิชาการ ข้อคิดเห็นที่จะได้กล่าวต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทางในการพิจารณาหนังสือแบบเรียนโดยทั่วไป ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

1. ควรจะได้พิจารณาหนังสือแบบเรียนที่มีความมุ่งหมายและปรัชญา อยู่ในแนวเดียวกันกับความมุ่งหมายและปรัชญาของทางโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้

2. ครูผู้สอนควรจะได้รับ การสนับสนุนให้เป็นผู้เลือกและพิจารณาหนังสือด้วยตนเอง และเสนอรายชื่อที่ได้เลือกแล้วให้ผู้บริหารต่อไป

3. ในกรณีที่หนังสือแบบเรียนบางเล่มทางโรงเรียนนำมาใช้โดยเห็นว่าจะให้ประโยชน์และความรู้แก่เด็กเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียนที่ได้กำหนดไว้ ทางโรงเรียนควรจะได้จัดหนังสือคู่มือประกอบเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะเป็นแบบฝึกหัดที่เสริมความเข้าใจของเด็กและฝึกทักษะในด้านต่าง ๆ รวมทั้งจะสามารถเป็นคู่มือใช้ในการเรียนการสอนของครูและนักเรียนด้วย

4. ครูควรจะใช้หนังสือแบบเรียนเพื่อเป็นการเตรียมการสอนที่ดีไว้ล่วงหน้า ซึ่งหนังสือแบบเรียนนั้นควรจะใช้เป็นแนวทางในการเสริมจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถสำรวจความสนใจของนักเรียน

5. ครูและผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้สนใจในหนังสือแบบเรียนที่พิมพ์ออกมาใหม่ ๆ อยู่เสมอ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาและเลือกหนังสือที่ดี

6. ในการเลือกหนังสือแบบเรียนนั้นครูควรจะต้องตั้งหลักเกณฑ์ง่าย ๆ ซึ่งประกอบด้วย

ก. พิจารณาปรัชญาของหนังสือเล่มนั้นว่ามีแนวไปในทางใด

ข. เนื้อหาวิชาที่บรรจุในหนังสือแบบเรียนนั้น ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักสูตรหรือไม่

ค. เนื้อเรื่องแต่ละบท แต่ละตอน จะสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางสติปัญญาของเด็กที่เรียนหรือไม่

ง. มีคำศัพท์และเนื้อเรื่องที่เหมาะสมกับระดับความรู้ความสามารถของเด็ก

จ. มีแบบฝึกหัดสำหรับทบทวนความรู้ และฝึกทักษะเด็กในทุกๆ ด้าน

ฉ. มีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก ความพร้อม ความสนใจ และสติปัญญาของเด็กด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. เพราะเหตุใดครูส่วนมากจึงนิยมใช้หนังสือแบบเรียนประกอบการสอน

2. จงกล่าวถึงข้อจำกัดในการใช้หนังสือแบบเรียน

3. ถ้าท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เลือกใช้หนังสือแบบเรียน ท่านจะใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

4. การเลือกหนังสือแบบเรียนสำหรับการสอนภาษาอังกฤษ

ในการเลือกและพิจารณาหนังสือแบบเรียนเพื่อนำมาใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูควรจะได้ศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบในการพิจารณาดังนี้

1) นักเรียน ครูควรจะได้พิจารณาถึงขนาดของชั้นเรียน จำนวนนักเรียน อายุ หรืออายุเฉลี่ย พื้นฐานและความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนในระดับชั้นนั้น รวมทั้งความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนว่ามากน้อยแค่ไหน เรียนเพื่อความก้าวหน้า หรือเรียนเพื่อให้สอบผ่านเท่านั้น

2) ความสัมพันธ์กับหลักสูตร ครูควรพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้

เรียนเรียนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านใด หรือให้มีความรู้และความสามารถในการ
เรื่องใดบ้าง รวมทั้งเวลาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร

3) สภาพของโรงเรียน ครูควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับ ลักษณะของโรงเรียน เช่น โรงเรียน
หญิง โรงเรียนชาย หรือโรงเรียนสหศึกษา รวมทั้งสภาพทั่วไปของโรงเรียน เช่น การส่งเสริม
ความรู้ในด้านภาษาอังกฤษ การจัดหาอุปกรณ์ต่างๆที่เอื้อต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่ผู้สอน

4.1 หลักการในการเลือกหนังสือแบบเรียน

ในการเลือกหนังสือแบบเรียนสำหรับนักเรียนในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ครูควร
จะได้พิจารณาและยึดหลักการ ดังนี้คือ

1. หนังสือแบบเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ควรจะให้สอดคล้อง
กับวิธีการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ ซึ่งจะเริ่มจากการสอนให้เด็กรู้จักการฟังและการพูด หรือ
การออกเสียงให้ถูกต้องก่อน ดังนั้นแบบเรียนและแบบฝึกหัดในหนังสือจึงควรจะต้องจัดและให้เป็น
ไปตามทำนองดังกล่าว หลักไวยากรณ์ก็ควรจะต้องจัดให้อยู่ในรูปของการฝึกหัดและฝึกฝนการใช้
ภาษาให้ถูกต้อง สำหรับกฎเกณฑ์และหลักการต่างๆ ทางไวยากรณ์นั้นควรจะต้องลดจำนวนลงให้ใช้
น้อยที่สุด แต่ควรจะเน้นและส่งเสริมการฝึกฝนด้วยปากเปล่า (oral practice) ให้มาก

2. หนังสือแบบเรียนที่เลือกใช้นั้น ไม่ควรจะมีเนื้อเรื่องที่ละเอียดมากหรือย่อ
มากเกินไป หนังสือแบบเรียนบางเล่มมีเนื้อเรื่อง แบบฝึกหัด และวิธีการต่างๆ ในการจัดลำดับ
เนื้อหาไม่เหมาะสม นอกจากนั้นยังประกอบด้วยหลักไวยากรณ์ต่างๆ มากเกินไป รวมทั้งเป็น
เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้ ครูควรจะต้อง
เลือกหนังสือแบบเรียนที่ให้ประโยชน์ต่อเด็กในทุกๆ ด้าน ในลักษณะที่ให้ความรู้ทั่วๆ ไป อย่างกว้าง
ไม่ยาก และไม่ง่ายนัก รวมทั้งเป็นเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ และไม่ทำให้เด็กเบื่อหน่ายด้วย

3. หนังสือแบบเรียนเองก็ควรจะเป็นสิ่งที่น่าสนใจของเด็ก โดยประกอบไปด้วย
รูปภาพสีต่าง ๆ ประกอบการเรียนด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กสนใจการเรียนมากขึ้น และ
เรียนด้วยความสนุกเพลิดเพลิน ได้ผลทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น มีความเข้าใจมากขึ้นเช่นกัน

4. นอกเหนือจากหนังสือแบบเรียนแล้ว ครูควรจะได้พิจารณาสิ่งอื่นๆ ที่
สามารถให้ความรู้แก่เด็กได้เท่าเทียมกับหนังสือแบบเรียนด้วย เช่น ภาพยนตร์ หรือเครื่องอัดเสียง
โดยให้สอดคล้องกับหนังสือแบบเรียนที่ใช้

5. ในหนังสือแบบเรียน ควรจะให้แบบฝึกหัด เพื่อให้เด็กได้ฝึกฝนมากพอสมควร
โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎเกณฑ์ต่างๆ ของหลักไวยากรณ์แต่ละตอน ควรจะมีแบบฝึกหัดไว้ให้โดย
เฉพาะเป็นตอนๆ ไป

6. เนื้อเรื่องในหนังสือแบบเรียน ควรจะได้สอดแทรกเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ
วัฒนธรรมและประเพณีของเจ้าของภาษาไว้อย่างถูกต้องด้วย และเป็นเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งเด็ก

หญิงและเด็กชาย แต่ทั้งนี้จะต้องดูความเหมาะสมไม่ให้งานเกินไปเหมือนกับเป็นการโฆษณา การท่องเที่ยวของประเทศนั้น ๆ

7. ศัพท์คำยากในหนังสือแบบเรียน จำเป็นจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับระดับความรู้และสติปัญญาของเด็กในแต่ละวัย นอกจากนี้เนื้อเรื่องแต่ละตอนๆ ควรจะมีคำศัพท์เก่าที่เคยเรียนไปแล้วผสมกับคำศัพท์ใหม่ๆ ด้วยเสมอ การสอนศัพท์ใหม่ให้แก่เด็กในแต่ละบทเรียนก็ไม่ควรจะให้มากเกินไปจนเกินความสามารถของเด็กที่จะเรียนรู้ได้

ในการเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้องเรียน หรือเพื่อให้เด็กได้ศึกษาด้วยตนเองนั้น ครูควรจะได้อ่านและพิจารณาหนังสือแบบเรียนอย่างรอบคอบเสียก่อนที่จะให้นักเรียนใช้ ทั้งนี้ถ้ามีครูสอนภาษาต่างประเทศหลายๆ คนในโรงเรียน ก็ควรจะได้ร่วมมือกันพิจารณาหนังสือแบบเรียน โดยยึดถือหลักการต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วเป็นแนวทางในการพิจารณา

ในการสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ครูผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ และเพื่อที่จะให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับหรือแนวเดียวกัน ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแบบเรียนอังกฤษขึ้น เพื่อให้ครูได้เลือกใช้ตามความสนใจ ในกรณีที่ทางโรงเรียนเห็นว่าหนังสือเล่มอื่นนอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้แล้วนั้นจะให้ประโยชน์แก่เด็กมากกว่า ทางโรงเรียนก็อาจจะนำมาใช้เสริมและเพิ่มเติมได้เช่นเดียวกัน

4.2 การวิเคราะห์เพื่อเลือกหนังสือแบบเรียน

ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้กล่าวมาแล้วจะเป็นข้อมูลในการเลือกและพิจารณาหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษของครู ซึ่งในการเลือกพิจารณาและวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนนั้น ควรจะมีแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ครูควรจะได้อ่านอย่างคร่าวๆ เกี่ยวกับคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง รวมทั้งคำศัพท์ที่กำหนดใช้ในหนังสือแบบเรียน เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของหนังสือแบบเรียนเล่มนั้น การรวบรวมเนื้อหา แนวทางการให้ความรู้แก่ผู้เรียน หนังสือแบบเรียนที่สอดคล้องกับข้อมูลต่างๆ ที่ครูได้กำหนดไว้ ควรจะแยกไว้ต่างหากเพื่อนำมาพิจารณารายละเอียดทีหลัง

ขั้นที่ 2 ครูควรจะได้วิเคราะห์หนังสือแบบเรียนอย่างละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาในหนังสือ รวมทั้งคู่มือครู (ถ้ามี) ในด้านต่างๆ อย่างละเอียดดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาวิชา (Subject Matter)

1.1 เนื้อหาวิชาในหนังสือแบบเรียนนั้น มีครบทุกหัวข้อเรื่องที่เหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ โดยคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนในแต่ละระดับ หรือในแต่ละวัยที่แตกต่างกัน

1.2 การเรียงลำดับเนื้อเรื่องในหนังสือแบบเรียนของแต่ละหัวข้อเรื่องนั้น สอดคล้องกันและดำเนินไปอย่างเหมาะสมหรือไม่

1.3 ควรพิจารณาว่าเนื้อเรื่องในหนังสือแบบเรียนนั้นเรียบเรียงลักษณะใด เช่น เรียบเรียงให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน หรือเรียบเรียงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.4 เนื้อเรื่องในหนังสือแบบเรียนนั้นถูกต้องและทันสมัยหรือไม่

2. คำศัพท์และโครงสร้างประโยค (Vocabulary and Structures)

2.1 คำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนแต่ละบทนั้นเหมาะสมกับระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่

2.2 การจัดลำดับของการใช้คำศัพท์ในบทเรียนนั้นเป็นระบบซึ่งเริ่มจากคำศัพท์ที่ง่าย ไปถึงคำศัพท์ที่ยากหรือไม่

2.3 การใช้คำศัพท์ใหม่ในบทเรียนนั้น มีเป็นระยะ ๆ และใช้ซ้ำคำเดิมบ่อย ๆ หรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายคำศัพท์นั้น ๆ เพิ่มมากขึ้นและจำได้

2.4 ลักษณะของประโยคที่ใช้ในแบบเรียนนั้นเหมาะสมกับระดับความรู้และความสามารถของผู้เรียนหรือไม่

2.5 โครงสร้างของประโยคที่ใช้ในแบบเรียนนั้นประกอบด้วยหลักไวยากรณ์ ซึ่งควรจะเรียงลำดับจากง่ายไปยากในลักษณะที่เหมาะสมกับความรู้ของนักเรียนหรือไม่

2.6 โครงสร้างของประโยคที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนนั้น มีลักษณะที่เพิ่มความยากขึ้นในสัดส่วนที่เหมาะสมกับความสามารถในด้านการอ่านของผู้เรียนหรือไม่

2.7 ภาษาที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนนั้น เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ และการเรียงลำดับคำในประโยคนั้นมีลักษณะเป็นแบบธรรมดา ๆ หรือไม่

2.8 ประโยคต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องของหนังสือแบบเรียน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะประกอบกันเป็น paragraph และเนื้อเรื่องที่ดี เหมาะสมตามหลักภาษาหรือไม่

2.9 ในกรณีที่มีตัวอักษรทางภาษาศาสตร์ประกอบ ครูควรจะพิจารณาว่าอักษรเหล่านั้นใช้ในลักษณะที่ถูกต้อง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงได้ถูกต้อง และทำให้สะดวกต่อการใช้หนังสือแบบเรียนนั้นหรือไม่

3. ลักษณะของแบบฝึกหัด (Exercises)

3.1 แบบฝึกหัดที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน รวมทั้งสามารถทดสอบความรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อเรื่อง ความคิดเห็นได้มากนักน้อยแค่ไหน

3.2 แบบฝึกหัดนั้น จะสามารถครอบคลุมถึงคำศัพท์และโครงสร้างประโยค ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้มาทั้งหมดหรือไม่

3.3 แบบฝึกหัดนั้น ควรจะมีหลายชนิดและหลายลักษณะหรือไม่ เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับทักษะการเขียนจากการทำแบบฝึกหัดในหลาย ๆ แบบด้วยกัน

3.4 แบบฝึกหัด มีลักษณะของการทบทวนในแต่ละบทเรียนหรือไม่ และเป็นการทดสอบรวมในแต่ละตอน หรือทั้งหมดของเนื้อเรื่องหรือไม่

3.5 แบบฝึกหัด เน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้มากน้อยแค่ไหน

4. ลักษณะของภาพประกอบ (Illustration)

4.1 ลักษณะของภาพประกอบหรือการอธิบายเพิ่มเติมนั้น จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะในด้านการอ่านและการสะกดคำศัพท์ที่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจมากน้อยแค่ไหน

4.2 ภาพประกอบที่ใช้อธิบายเพิ่มเติมนั้น มีลักษณะชัดเจนทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายหรือไม่ และไม่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดพลาดหรือเข้าใจสับสน

4.3 ลักษณะของภาพประกอบที่ใช้อธิบายนั้นอยู่ใกล้เคียงกับสิ่งที่ต้องการจะอธิบายหรือไม่ เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง รวมทั้งจะสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องได้ถูกต้องหรือไม่

5. รูปลักษณะของหนังสือแบบเรียน (Physical-make up)

5.1 ปกของหนังสือแบบเรียนมีลักษณะทนทานเพียงพอต่อการใช้ตลอดระยะเวลาของเรียนหรือไม่

5.2 ลักษณะของหนังสือแบบเรียนน่าสนใจ สวยงามและน่าเรียนหรือไม่

5.3 ขนาดของหนังสือแบบเรียนเหมาะสมและสะดวกต่อการนำไปใช้เรียนหรือไม่

5.4 ขนาดของตัวพิมพ์ที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งมีวัยแตกต่างกันหรือไม่

ขั้นที่ 3 เมื่อครูได้วิเคราะห์หนังสือแบบเรียนในด้านต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ในการพิจารณาว่าหนังสือเล่มใดจะเหมาะสมที่สุดนั้น ครูควรคำนึงถึงคุณภาพของหนังสือเรียนเป็นหลัก และอาจจะทำตารางวิเคราะห์รายละเอียดตามขั้นที่ 2 โดยการพิจารณาในแต่ละเรื่องและในแต่ละข้อย่อย โดยใช้ตารางเปรียบเทียบเป็นระดับ ดังนี้

ดีมาก	=	4
ดี	=	3
พอใช้	=	2
มีน้อย	=	1
ไม่มีเลย	=	0

เมื่อครูใช้ตารางเปรียบเทียบวิเคราะห์ให้แต่ละข้อแล้ว จะทำให้สามารถพิจารณา และเลือกหนังสือแบบเรียนสำหรับการสอนภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

1. หนังสือแบบเรียนสำหรับวิชาภาษาอังกฤษ ควรมียกยาะเฉพาะอย่างไร
2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนมีอะไรบ้าง
3. การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาในแบบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ควรพิจารณาในเรื่องใดบ้าง

สรุป

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร เพื่อให้ครูได้ศึกษาและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคมได้ หลักสูตรจะประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล สำหรับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ การสร้างหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงรากฐานทางด้านภาษาศาสตร์ จิตวิทยา และสังคม เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีคุณภาพผู้เรียนมีทักษะทางด้านภาษา สามารถนำไปใช้สื่อสารในสังคม เพิ่มพูนความรู้เพื่อการศึกษาต่อได้ หลักสูตรภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถใช้ภาษาได้ในลักษณะทั่วไปในชีวิตประจำวัน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านมากขึ้นเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมได้ อย่างไรก็ตามในการสอนภาษาอังกฤษ การใช้หนังสือแบบเรียนซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นเอกสารหลักสูตรชนิดหนึ่งที่ครูใช้ประกอบการสอน จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วขึ้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้นักเรียน และวิเคราะห์ได้ว่าหนังสือเล่มใดมีความเหมาะสมและมีคุณภาพดีพอที่จะนำไปใช้ในโรงเรียน ครูจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าไม่มีหนังสือแบบเรียนเล่มใดที่จะสมบูรณ์แบบที่สุด หรือสอดคล้องตรงตามหลักสูตรทุกประการ แต่ควรพิจารณาหนังสือแบบเรียนที่สามารถก่อให้เกิดความรู้แก่ผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมากที่สุด ซึ่งหนังสือแบบเรียนเป็นเพียงส่วนประกอบในการเรียนการสอนเท่านั้น ความสำคัญส่วนใหญ่จะอยู่ที่ครู และวิธีการสอนของครูที่จะสามารถดึงความสนใจของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใดทำให้ผู้เรียนสามารถรับความรู้ได้รวดเร็วที่สุด และมากที่สุดด้วย

การประเมินผลท้ายบท

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาในด้านใดบ้าง
2. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันอย่างไร
3. จงอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร เอกสารหลักสูตร และหนังสือแบบเรียน

แนวตอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. จุดหมาย เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายตามปรัชญาและแผนการศึกษาแห่งชาติแล้ว จึงจัดเนื้อหาวิชา และจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกัน รวมทั้งประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามเนื้อหาวิชา และได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย
2. ศึกษาจากหนังสือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในเรื่องของ หลักการ และจุดมุ่งหมาย
3. เอกสารซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้โรงเรียน หรือ ครูได้ศึกษาและนำมาใช้ร่วมในการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรม เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิดประโยชน์สูงสุด ผู้เรียนสามารถมีพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย รายชื่อของเอกสารหลักสูตร ศึกษาได้จากหัวข้อที่ 1.2 ซึ่งนักศึกษาควรจะศึกษารายละเอียดของหนังสือในแต่ละชื่อเรื่องด้วยตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. รากฐานในด้านภาษาศาสตร์ จิตวิทยา และสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมาย และจัดเนื้อหาวิชาโดยคำนึงถึงรากฐานทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมาแล้ว จัดกิจกรรมการเรียนสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมาย และวางแนวทางการประเมินผล เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนว่า มีความสามารถและความรู้ในเนื้อหาวิชา ตามที่กำหนดในจุดประสงค์หรือไม่ และกิจกรรมการสอนของครูดำเนินไปมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
3. รายวิชาหลักมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาตามลักษณะพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละวัย ส่วนวิชาเสริมทักษะจะเน้นการฝึกปฏิบัติในด้านทักษะต่างๆเพิ่มเติมจากวิชาหลัก (ศึกษาเพิ่มเติมจากหลักสูตรด้วยตนเอง)
4. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นการเสริมความรู้และทักษะให้เพิ่มขึ้นจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นรวมทั้งส่งเสริมทักษะด้านการอ่าน และการมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. ทำให้ครูมีความเชื่อมั่นการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้รวดเร็วจากการทำแบบฝึกหัดในหนังสือแบบเรียน และผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้น
2. ค่อนข้างล่าสมัยทั้งรูปภาพ และเนื้อหาจึงต้องเปลี่ยนแบบเรียนให้ทันต่อเหตุการณ์เสมอ และจะจำกัดความรู้ในของเฉพาะหนังสือเล่มเดียวเท่านั้น

3. พิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ใกล้เคียงที่สุด มีแบบฝึกหัด และการอธิบายเนื้อเรื่องน่าสนใจ มีรูปภาพประกอบ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

1. สอดคล้องกับวิธีสอนตามหลักภาษาศาสตร์ มีรูปภาพและเนื้อเรื่องที่นำเสนอสอดคล้องแทรกเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีของเจ้าของภาษา รวมทั้งมีแบบฝึกหัด
2. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร วิเคราะห์ในแต่ละด้านของหนังสือ เช่น เนื้อหาวิชา คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ใช้ ลักษณะของแบบฝึกหัด ภาพประกอบ และรูปเล่มของหนังสือ จากนั้นจึงจัดทำตารางวิเคราะห์ในรายละเอียดเพื่อการพิจารณาและสามารถเลือกหนังสือได้อย่างถูกต้อง
3. ความเหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจของผู้เรียนในแต่ละวัย การเรียงลำดับเนื้อเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตร ถูกต้องและทันสมัย

การประเมินผลท้ายบท

1. พัฒนาดตนเอง พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสังคม
2. หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถ และการใช้ภาษาในด้านทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ให้สามารถสื่อความหมายได้ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นการเสริมความรู้และทักษะให้เพิ่มขึ้นจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งส่งเสริมทักษะด้านการอ่านและการมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการจัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนได้ศึกษาและครูเป็นผู้ใช้หลักสูตร ทำให้การสอนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำหรับหนังสือแบบเรียนเป็นเอกสารหลักสูตรอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งโรงเรียนสามารถเลือกใช้ได้ จากบัญชีรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและนโยบายของโรงเรียน เพื่อให้ครูและนักเรียนใช้ร่วมกัน ทำให้การสอนของครูสอดคล้องกับหลักสูตร และนักเรียนเรียนด้วยความสนใจมากขึ้น